

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

X. De Pluralitate Beneficiorum Ecclesiasticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

187. quem sequitur Engel cit. n. 70. id rectè desumens ex formulis Primariarum Precum, quibus usi sunt Rudolphus I. & Ferdinandus I. relatis ab eodem Cochier in *Indulti Proamio*; iis enim Preces directæ ad collatores Ordinarios; & hi ab Impp. illis requisiti sunt pro collatione seu provisione nominatis facienda. Neque id immeritò; cùm verisimile non sit, Ordinariis competens beneficia conferendi jus à Papa ademptum, & in executores extraneos translatum. Unde verba, *Postquam ipsis de illa canonice provisum fuerit*, etiam ad ordinarios collatores referenda: vel, si referantur ad executores, exaudienda sunt de beneficiis, quæ nominatis conferre Ordinarii collatores recularunt: vel de reservatis, quæ regulariter non conferre, sed ea per admissionem tituli collativam jam consecutos juxta Precum tenorem, ad actuale possessionem admittere debent & tenentur.

ARTICULUS X.

De Pluralitate Beneficiorum Ecclesiasticorum.

SUMMARIUM.

182. Beneficia regulariter singula singulis clericis:
 183. Aliquando plura uni licitè conferuntur.
 184. Beneficia quadam Compatibilia, alia Incompatibilia,
 185. Et hac duplicis generis sunt.
 186. Mutatio Jurium, vetantium beneficiorum pluralitatem.
 187. Hodie simul haberi nequeunt I. dua Dignitates, Personatus & beneficia Curata;

188. Ut, secundò obentò, ipsò jure vacet primum:
 189. Nisi dignitas sit Pontificalis.
 190. Utrumque simul retinens etiam secundo privatur.
 191. II. Duo beneficia Uniformia sub eadem testò.
 192. III. Duo Simplicia, exigentia residentiam impossibilem:
 193. Quorum, secundò obtentò, etiam vacat primum:
 194. (Et tertium retinens, duo priora amittit:)
 195. Si obtenta ultimi pacifica & fructifera possessio;
 196. Idque in Titulum perpetuum sit collatum.
 197. IV. Duo beneficia, si singula,
 198. Aut eorum alterum solum sufficiat ad congruam sustentationem:
 199. Quin tamen, secundò obtentò, primum ipso jure amittatur.
 200. Requisita ad beneficiati congruam sustentationem.
 201. V. Ad hanc insufficientia beneficia Simplicia plura:
 202. Non tamen in eadem Ecclesia tria obtineri,
 203. Et ad ea simul retinenda dispensare Episcopi possunt,
 204. Etiam vi consuetudinis:
 205. Nisi ista sit immemorialis.
 206. VI. Compatibile est beneficium Simplex cum Curato, ei unito.
 207. VII. Duo beneficia Regularia incompatibilia sunt:
 208. Præsertim, si sint Monasteriorum diversorum.
 209. Ad beneficiorum pluralitatem Papa dispensat ex justa causa:
 210. Quæ non subsistente, dispensatio saltè illicita est.
 211. Episcopi ad eam regulariter non dispensant.

Conte-

182. **C**onferenda beneficia sunt singula singulis: non uni plura, *can. in dist. 70. can. 1. dist. 89. can. Clericum 21. q. 1. c. Quia in tantum 5. hanc Rubr. c. Cum singula 32. in 6. &c.* cum; quod singula suum officium, atque ex prima institutione sua assiduitatem sive residentiam & servitium exigant personarum, *c. Cum adeo 17. de Rescript. c. Ad bac 13. hinc:* tum verò quod non deceat, & à ratione alienum sit; ut plurium stipendia sibi vendicat unus, occupans plura beneficia, quorum ipsi singula congruam sustentationem præbent, *c. Postulasti 27. de Rescript. c. Cum tenemur 6. hanc Rubr. c. Is cui 19. in 6.* quia sic plurium & idoneorum Ecclesiæ ministrorum impeditur promotio & cultus Divinus diminuitur. Unde pluralitas sive multitudo dignitatum & beneficiorum Ecclesiasticorum ferè, tanquam fœda ambitio & turpis avaritia, fomentum vitiorum, dissolutionisque & evagationis materia, Jure passim & præsertim *c. Quia in tantum, c. Cum singula c. Extravag. Execrabilis 3. inter communes* reprobatur, & Ecclesiastici Ordinis perversio vocatur à S. Synodo Trident. *Sess. 24. cap. 17. de Ref.* certumque animarum periculum continere, dicitur ab Alexandro III. *c. Quia in tantum cit. Glossa in c. Dudum 54. V. Retinere, de Elect. Panormit. in c. Exirpanda 20. §. Qui verò hanc Rubr. n. 24. Syl. elter V. Beneficium 4. q. 1. in fine & Azor p. 2. Infit. lib. 6. cap. 10. c. 57.*

183. Sed hoc Regulare duntaxat: non perpetuum, ut duo vel plura obtineri simul, & retineri nunquam possint; cum enim non semper singula sufficiant ad congruam unius sustentationem, & aliquando pluribus annexum officium obiri ab uno valeat, aliquando duo plurave beneficia uni eidemque conferri possunt

& aliis clericis deficientibus, debent, ut nemo est, qui inficietur. Quæ etiam causa est, cur à DD. passim beneficia quædam Compatibilia, alia Incompatibilia nominentur: & Incompatibilia quidem, quæ vel Naturali, Divinò aut Ecclesiastico Jure vetante, vel ex consuetudine statuto aut fundatione obtineri & retineri simul non possunt: ea verò, quæ obtineri & retineri simul possunt; Compatibilia vocentur, Azor *cap. 10. cit. q. 1. Laiman Lib. 4. tract. 2. cap. 8. n. 1. §. Quare Vallenf. de Benef. Lib. 3. tit. 1. n. 4. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 124.*

185. Ex incompatibilibus rursus quædam dicuntur primi generis, & incompatibilia ita sunt; ut, seclusâ dispensatione, secundo obtentò ipsò Jure amittatur & vacet primum: alia verò secundi generis, & incompatibilia ita; ut, licet simul retineri sine dispensatione etiam ipsa non possint, secundo tamen obtentò, non hocipsò primum amittatur ipsò Jure: sed eò privari quis possit ac debeat à superiore, *citt. Azor q. 1. §. Alii, Laiman §. Quare Vallenf. n. 6. & Pirrhing §. Rursum.*

186. Ut autem, quomodo hodie, & quænam beneficia incompatibilia sint, clarius eluceat, attendendum & præ oculis habendum est discrimen inter quatuor potissimum tempora. Primum Alexandri III. ante Concilium Lateranense: quò tempore beneficia quædam incompatibilia ita fuere; ut, secundo obtentò, in optione beneficiati esset, quod ex duobus vellet retinere, ut patet ex *c. Referente 7. c. Præterea 14. hanc Rubr.* Alterum ipsius Concilii Lateranensis sub eodem Papa: quò, sublatâ optione, is qui, secundo obtentò, non dimittebat primum, istò per sententiam privandus fuit, ut refertur *c. Quia nonnulli 3. de Cleric. non resid.* Tertium Innocentii III. in eodem Concilio, relatò *c. De multis 28. hinc:* quò tempo-

pore, secundo obtento, ipso Jure inducitur vacatio primi: & qui utrumque simul retinere presumeret, etiam secundo privandus per sententiam fuit. Quartum Joannis XXII. qui *Extravag. Execrabilis cit.* secundum obtinentem, si cum eo primum, ipso Jure amissum, simul retinere presumeret, etiam secundo ipso Jure privatum esse voluit, eumque insuper inhabilem reddidit ad quodcumque beneficium obtinendum: quod postremum Jus S. Synodus Trident. *Sess. 7. cap. 4. de Ref.* confirmavit.

187. Præterea distinctio facienda est inter diversas species beneficiorum; Primum enim Prælatuæ, Dignitates, aliæque beneficia Curata, tam Regularia quam Secularia: uti & Dignitates ac Personatus curam animarum annexam non habentes, incompatibilia hodie ita sunt; ut, secundo obtento, ipso Jure vacet, & ab ordinario collatore conferri valeat primum, *c. De multa & cum singula, Extravag. Execrabilis cit.* & Trident. *cap. 4. cit.* Ratio perspicua est; quia hujusmodi Prælatuæ & beneficiorum singula exigunt perpetuam residentiam personalem: idem autem in pluribus Ecclesiis residere simul non potest, *c. Adhuc 13. ubi Panormit. n. 1. cit.* Sylvester *q. 1. & Laiman n. 3.* Si autem quis, ex ejusmodi Prælatuæ ac beneficiis duobus unum obtinens, alterum ejusdem rationis recipere, priusque non dimitteret, sed id simul retinere presumeret cum posteriore, etiam hoc privandus, *c. De multa & c. cum singula cit.* imò ipso Jure privatus est *Extravag. S. cap. 4. cit.*

188. Neque his adversatur; quod *cit. Sess. 24. cap. 17. de Ref.* statuatur; ut, qui plures Ecclesias parochiales aut unam Cathedrali & alteram parochialem obtinet, unam tantum retentam alteram intra sex menses dimittere teneatur; quia sta-

tutum hoc eos solummodo spectavit, qui ejusmodi Ecclesias *In presenti*, hoc est, tempore ipsius S. Concilii obtinuerunt: non eos, qui ejusmodi beneficia postea sunt assecuti; de his enim *cit. cap. 4. procedit, cit. Garcias p. 11. cap. 5. n. 77. Vallenf. Tit. 1. n. 7. & Pirrhing n. 149. S. Porro.*

Excipiendus etiam est Episcopus, qui per adaptionem alterius dignitatis vel beneficii non vacat ipso Jure; cum Episcopus sine Papæ, in spirituali conjugii inter Episcopum & Ecclesiam suam intercedentis vinculo dispendantis, licentia deseri non possit, *c. Inter corporalia 2. de Translat. Episc.* sed potius irrita est collatio dignitatis vel beneficii secundi cujuscumque, ut colligitur ex *c. Cum nostris 6. de Concess. Prab.* Nisi tamen Episcopus esset pauper aut gravatus debitis; tali enim casu Episcopo saltem beneficia simplicia valide conferri, aut antè collata relinqui possent, Panormit. *in c. cit. n. 15. Garcias p. 11. de Benef. cap. 6. n. 44. & Lessius Lib. 2. de J. & J. cap. 34. n. 139.* saltem, si accedat consuetudo: sicut ab Archiepiscopis Salisburgensibus canonicatus relinqui solent Episcopis Chiemsis aliarumque Ecclesiarum, ex concessione Apostolica erectarum, & collationi suæ plenè subiectarum, Laiman *cit. cap. 8. n. 4. Except. 2.*

189. Notanda hic etiam est differentia inter primum beneficium, cujus vacatio per assecutionem alterius incompatibilis, & secundum, cujus vacatio per presumptionem contra Jus retentionem utriusque inducitur; primum enim ita vacat; ut statim sive, ut *Extravag. en. dicitur, Absque mora dispendio*, live ante omnem sententiam debeat dimitti; cum enim secundi beneficii assecutio vacet culpâ, primi amissio non in poenam, sed solum ob primæ collationis resolutionem per assecutionem

cutionem secundi est inducitur: secundum autem; quod ejus privatio in poenam indebitæ retentionis à Jure inflicta sit, ante sententiam declaratoriam dimitti, necesse non est: sed quantumvis ejus titulus sit amissus, possessio tamen retineri potest, donec quis eò, causâ cognitâ, per sententiam privatus declaretur, Glossa in c. Licet 28. V. Te non vocatò in 6. Lessius cit. cap. 34. n. 143.

191. Secundò, eòdem modò incompatibilia sunt duo beneficia Uniformia sub eodem tecto sive, quæ sunt in eadem Ecclesia vel capella aut cœmiterio ei contiguo, v.g. duo canonicatus aut alia similia, sive idem ministerium exigentia beneficia, Clement. fin. hic & c. Literas 9. de Concess. Præb. nam etiam ex hujusmodi duobus beneficiis, quod prius obtentum est, per affectuionem secundi vacat ipsò Jure, ut cum Panormit. in c. cit. n. 3. docent Garcias cit. cap. 5. n. 18. & Flamin. Lib. 5. de Resignat. q. 1. n. 121. Et quidem, quòd incompatibilia sint, colligitur ex c. Literas & Clement. cit. quòd autem secundi affectuio vacationem primi, & præsumpta istius retentio etiam secundi privationem inducat, ex Tridentino cap. 4. cit. ea, quæ ab Innocentio III. in Lateranensi Concilio, relato c. De multa & Extravag. cit. statuta sunt, ad omnia beneficia de Jure incompatibilia porrigente.

192. Tertio, incompatibilia etiam sunt quæcunque alia beneficia simplicia, aut unum simplex & alterum curatum, si utramque personalem residentiam incompatibilem requirat, v.g. duo canonicatus aut alia præbendæ Ecclesiarum, in quibus observatur decretum Trident. Sess. 24. cap. 12. de Res. ab iis absentiam trimestri longior non permittentis, Ratio clara est; quia unus idemque officio, duobus hujusmodi benefi-

ciis annexo, satisfacere non potest, hoc ipsò; quòd simul esse nequeat in duobus locis, Panormit. in c. Extirpanda 30. §. Quia verò n. 30. Garcias cit. cap. 5. n. 260. & Laiman cit. cap. 8. n. 6.

Neque obstat; quòd in Germania nostra passim ab uno obtineantur duo canonicatus; quia in ea, ex retenta Consuetudine immemoriali & alicubi ex privilegio Apostolico, aliqui non nisi medii anni & quidam trium duntaxat mensium residentiam requirunt; ut adeo inter beneficia propter residentiam & servitium incompatibilianequeant recenseri, cit. Laiman n. 6. & Pirrhing n. 132. Deinde in Germania, qui duos canonicatus vel alia beneficia simplicia, majoris temporis residentiam requirentia, obtinent, aliquando fructus tantùm percipiunt ex uno: quò casu per affectuionem secundi, utpote infructiferam, non vacat primum, ut infra dicitur cum Panorm. in c. fin. de Cleric. non resid. n. 4.

Dubium hic est, an etiam per affectuionem secundi hujusmodi beneficii, ratione residentia incompatibilis, prius obtentù vacet ipsò Jure. Ratio dubitandi est partim; quia c. Referente & c. Preterea cit. textibus incompatibilia obtinenti datur optio, ex duobus, quòd maluerit, retinendi; & c. Quia nonnulli 3. de Cleric. non resid. secundo privandus dicitur per sententiam: præterquam quòd hoc textu sermo tantùm sit de dignitatibus, personatibus, officiis & beneficiis curatis: partim verò; quia de illis duntaxat, aut ad summum etiam de incompatilibus sub eodem tecto, intelligi valet dispositio Trident. cap. 4. cit.

Verùm, quia ex una, hoc S. Synodi decretum generaliter de quibuscunque beneficiis, contra formam sacrorum canonum simul retentis, loquitur: & secundum obtinentem privat primò: ex altera

altera verò parte, ex *c. Referente & c. Prætere cit.* etiam duo simplicia beneficia, servitium & residentiam personalem incompatibilem poscentia, simul retineri non possunt, horum etiam secundò obtentò primum vacabit ipsò Jure, prout decisum à Rota, & à S. Congreg. Cardd. Concilii Interpp. declaratum pluries est, teste Gonzalez *ad Reg. 8. gloss. 25. à n. 169 cit.* Azor *cap. 13. q. 2. Garcias cap. 5. n. 83. & Palao Tract. 13. disp. 6. p. 3. §. 6. n. 3.*

194. Dubium secundò est de eo, qui, post duo vel plura beneficia incompatibilia obtenta, sine dispensatione assequitur tertium: quem priùs obtentis non privari, desumi videtur ex *c. Ordinarii 3. §. In conferendis de Offic. Ord. in 6.* ubi tertii collatio dicitur esse nullius momenti; & consequenter non inducere vacationem priorum; cum *Non præstet impedimentum, quod de Jure non sortitur effectum*, ut haber *Reg. 52. in 6.*

Nihilominus, talem quoque priùs obtentò utroque vel pluribus ipsò factò privari, *Clement. Si plures 3.* expressè est decisum, nihil obstante nullitate collationis tertii; quia nihilominus, obtenta pacifica possessione istius, illa vacant, *arg. c. Eum qui 18. in 6.* ubi per ademptionem beneficii defacto tantum & injustam primum ita vacat, sicut per ademptionem justam: & ratio ea redditur; quòd invasor & injustè occupans beneficium non melioris conditionis sit, quàm possessior id justè obtinens, *cit.* Garcias *n. 173. Palao n. 24. & Vallens. Tit. 2. n. 16.*

Neque obstat; quòd *Clement. cit.* expressè sermo tantum sit de dignitatibus & beneficiis curatis; quia propter identitatem rationis idem Juris in personatibus & Officiis esse, notat Glossa in *Clement. cit. V. Dignitates.*

Dubium tertio de affectuone beneficii secundi est, qualis ea esse debeat, ut primi vacationem inducat. Sufficere enim affectuonem ipsius tituli per collationem, colligi videtur ex stylo Curie & consuetudine, quà Papa, Episcoporum electiones confirmans, decernere solet vacationem prius obtentorum ab ipso puncto confirmationis; ut ea conferri alteri & collatorum possessio apprehendi statim valeat: etsi confirmatus habere nequeat possessionem Episcopatus.

Nihilominus à DD. ad vacationem primi passim & merito exigitur; ut secundi affectuio sit plena: qualis erit, si sit imprimi Pacifica, *Clement. Si plures 3. & Clement. fin. hoc est;* ut neque tempore collationis, neque tempore apprehensæ possessionis aut multò post *vg.* intra duos menses, super illa aut hac lis intentata sit vel intentanda, Glossa in *c. Commissa 35. V. Pacificam de Elect. in 6. Panormit. in c. De multa cit. n. 16. cit.* Azor *Lib. 7. cap. 16. q. 9. Garcias cap. 5. n. 110. & Palao §. 6. n. 21.* Deinde Fructifera; ut non solum habeatur possessio, quoad titulum & exercitium officii beneficii annexi: sed etiam fructus aut major eorum pars percipiatur. Unde, si secundò pacificè possessò ipsius fructus aut major eorum pars ex privilegio vel consuetudine alicui alteri aut fabricæ vel mensæ capitulari applicaretur, aut super illis moveretur lis, primum dimittere non teneretur provisorius de secundo, *c. Si tibi concessio 26. in 6. cit.* Panormit. *cit. n. 16. Azor q. 6. & Garcias n. 145.* quia nondum plene affectuatus est secundum. Aliud atet, si primi anni fructus reservaretur ipsi beneficiato post mortem applicandi; cum enim hoc non impediatur, quò minus fructus sint ipsi beneficiati, etiam non impediatur beneficii prius obtenti vacationem, *cit.*

196. *dem, cit. Garcias n. 177. & Palao n. 23.* Demum; ut primi beneficii vacatio alterius incompatibilis aſſecutione inducatur, exigitur; ut utrumque in titulum vel in comendam perpetuam, & non in temporalem duntaxat ſit collatum, ut indicat S. Synodus Trident. *ſeſſ. 7. cap. 4. de Reſ. verbis Quicumque de catero plura curata aut alijs incompatibilia beneficia, ſive per viam unionis ad vitam ſeu commende perpetua, aut aliò quocunque nomine & titulò, contra formam Sacrorum Canonum recipere ac ſimul retinere præſumpſerit &c.* Unde, Vicariatus Epifcopi generalis acceptatione, antè in titulum obtenta dignitas vel beneficium non amittitur; quòd ejuſmodi Vicariatus dignitas non perpetua, ſed ad concedentis nutum revocabilis ſit, Panormit. *in c. De multa cit. n. 23. Laiman cit. cap. 8. n. 4. in fine & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 158.*

Neque antè dictis obſtat Praxis Curia: Apollolica; quia, ut taceam; quòd iſta ſpectet Epifcopatum, ad hunc etiam promotorum beneficia non plenè & perfectè vacant à puncto confirmationis; cum confirmatus, ſi eum ab Epifcopatus poſſeſſione adipiſcenda impediti contingat, illa retinere valeat & recuperare, Barboſa *de Offic. Epifc. alleg. 57. n. 68. ut dictum n. 100.*

197. Quartò etiam duo beneficia Simplicia, tam Diſformia ejuſdem, quàm Uniformia diverſarum Eccleſiarum, & perſonalem reſidentiam non requirèntia, incompatibilia ſunt, ſi, ſpectatà tam ipſius beneficii quàm perſonæ qualitate & conditione, ſingula ſufficiant ad congruam ſuſtentationem, ut ex communi ſenſu docent *cit. Garcias cap. 5. à n. 273. Flamin. Lib. 5. p. 6. n. 119, & Barboſa alleg. 62. n. 8. & deſumitur ex can. ſin. can. Clericum c. Cum adeo c. Cum ſingu-*

la ſupra allegatis, quibus beneficiorum pluralitas generaliter prohibetur: & clariùs ex Trident. ſeſſ. 24. cap. 17. de Reformat. diſcretè ſtatuente, Ut in poſterum unum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur: quòd, ſi ad vitam ejus, cui conferatur honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens (reſidentiam & ſervitium cum priore incompoſſibile non exigens) eidem conferre. Ubi

Dubium eſt, an ergo cum benefici- 198.
cio ſimplici, ad congruam ſuſtentationem ſufficiente, obtineri & retineri ſimul valeat aliud ſimplex ad ſuſtentationem inſufficiens: quoad reſidentiam tamen & ſervitium compatibile. Cui anſam præbent paulò antè recitata verba *cap. 17. cit.* cum enim hiſ ei, qui beneficium ſimplex ad ſuſtentationem inſufficiens obtinet, aliud ad hanc ſufficiens conferri clarè permittatur, non apparet ulla ratio, cur habenti ſufficiens aliud inſufficiens ejuſmodi beneficium nequeat conferri. Sed hoc leve eſt; quia *cap. 17. cit. verbis, Aliud ſufficiens, S. Synodus intelligit aliud, quod non ſe ſolo, ſed ſimul cum ſimplici beneficio ante obtento, ſive huic additum, congruam ſuſtentationem clerico præbet; cum S. Synodi intentum fuerit; ne quis haberet duo beneficia, quorum alterum ſufficiens eſt ad congruam ſuſtentationem, ut S. Congregat. Gardd. Concilii Interpp. declaratione allegata, obſervat Garcias *cit. cap. 5. n. 303.* Quare beneficium ſimplex, ad ſuſtentationem ſe ſolo ſufficiens, cum alio ad hanc inſufficiente, ſive ante ſive poſt ſufficiens obtentò, ſimul retineri poſt S. Synodì illius decreta publicata non poſſe, cum Hoieda *de Incompatib. benef. p. 2. cap. 19. n. 1. Zerola Prax. Epifcop. p. 4. V. Beneficium n. 2. Flaminio Lib. 5. de Reſignat. q. 6. n. 116. docet cit. Garcias n.**

319. ex duobus beneficiis simplicibus insufficientibus legitime simul obtentis ac retentis alterum dimittendum, asserens, quando alterum, licet facta collationis tempore non esset, postea tamen auctis redditibus se solo sufficiens evadit.

Dixi, *Post decreta Tridentini publicata*. Imò de Jure etiam ante istorum publicationem: licet in multis provinciis invaluerit Consuetudo, vi cujus beneficium simplex ad sustentationem sufficiens obtinenti aliud insufficientis, aut tale obtinenti sufficiens sine dimittendi prioris obligatione à Dioecesium Ordinariis conferatur: qualis Consuetudo, quoad ejusmodi beneficia simplicia aliàs non incompatibilia, etiam post Tridentinum in Hispania antiquissimò & modernò quoque usu recepta est, teste *cit. Garcia n. 306.* eam, si hujusmodi beneficiorum duorum, non plurium, collatio ex rationabili causa fiat, non improbanda *n. 332.*

199. Dubium etiam est, an duorum beneficiorum simplicium, ad congruam sustentationem sufficientium, secundi assecutione primum vacet ipsò Jure. Quod aliqui asserunt & desumunt ex *cit. cap. 4.* decreto id, quod de curatis statutum est, ad alia incompatibilia extendente. Verùm DD. alii, licet talem primò ab Ordinario privandum, facile concedant, istius tamen vacationem secundi assecutione Jure induci, negant & Rotæ decisione ac recepta praxi confirmant, cum *cit. Gonzalez gloss. 15. n. 26.* Neque contrarium efficaciter persuadet Trident. *cap. cit.* quia hujusmodi beneficiorum incompatibilitas non tam provenit ex natura beneficiorum, quàm ex conditione beneficiatorum: respectu quorum unius insufficientis est, quod alteri congruam sustentationem præbet. Atque ita, spectatà magis æquitate & commu-

ni observantiâ, quàm rigorosâ Concilii interpretatione, docent *cit. Flamin. Lib. 3. q. 1. n. 138.* Barbofa *alleg. 62. n. 3.* & Palao *n. 13.*

Porro, quodnam beneficium sufficientem & congruam sustentationem præbeat, Glossa in *c. Cùm adeo cit. 7. Sufficiens*, Menoch. *de Arbitr. casu 216. n. 12. cit. Azor Lib. 7. cap. 10. q. 9.* Gonzalez *gloss. 15. n. 39.* Barbofa *n. 11.* & DD. alii passim reliquendum censent arbitrio judicis, qualitates, tam beneficii quàm personæ beneficiati, considerantis; cùm utique minùs ad beneficiati simplicis, quàm curati: & ad hujus, quàm Decani aut Episcopi: minùs ad plebei aut illiterati, quàm nobilitate scientiâ acque experientiâ valde excellentis clerici sustentationem requiratur. Quidam, nec malè, hac in re spectandum censent usum & praxim aliorum virorum timoratorum; ut clericus sibi congruentem sustentationem habere judicetur, si beneficiale redditus æquent summam, quàm alii ejusdem qualitatis ac timoratae conscientia beneficiati pro sua sustentatione exigere solent. Rectè tamen etiam notat Palao *cit. p. 2. n. 15.* congruâ & honestâ sustentatione beneficiati non ipsius personam duntaxat, sed familiam quoque includi; ut illam habere quis non judicetur; nisi percipiat redditus, sufficientes ad alimenta & salaria famulorum &c. statui suo convenientium: imò etiam ad egenos parentes aliosve proximè conjunctos juvandos & aliquando alendos, & ad eleemosynas largiendas atque Hospitalitatem, aliorum clericorum instar, exercendam.

Quintò, incompatibilia tamen non sunt & absque dispensatione retineri simul possunt plura beneficia Uniformia Ecclesiarum diversarum, vel duo Diformia ejusdem: si eorum singula ad congruam

- congruam sustentationem non sufficientem, & continuam atque impossibilem residentiam vel servitium non requirant, juxta decretum S. Synodi Trident. *cap. 17. cit.* Duo, inquam; quia triplex quis esse in una Ecclesia, sive in ea plura quam duo beneficia simul obtinere de Jure nemo potest, ut cum Glossa *fin. in Clemen. fin.* Franco *in c. 1. de Consuet. in 6. n. 7.* Dominico *in c. cit. n. 5. & 12. Puteo Lib. 2. decis. 446. n. 3.* & aliis docent Garcias *cap. 5. cit. n. 238.* & Laiman *in c. 1. cit. n. 6.* ad dispensationem, sicut pro duobus Uniformibus, sic etiam pro tribus Difformibus in eadem Ecclesia obtinendis simulque retinendis, Apostolicam exigens auctoritatem; quod id non solum Juri antiquo, *cc. in iud. vult.* beneficiorum pluralitati resistenti: sed etiam *cit. cap. 17.* decreto Conciliari adversari, à Cardd. Interpp. pluries sit declaratum, præsertim 8. Jan. 1587. cujus declarationis verba sunt, *Nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia:* & 11. Julij 1596. apud Gallemart *in cap. 17. n. 3.* idque Romæ observari, testis sit M. Ant. Genuenl. *cap. 64. n. 4.*
203. VI Consuetudinis etiam aliquem in eadem Ecclesia triplicem sine Apostolica dispensatione esse non posse, cum Franco *cit. n. 7.* Imola *in c. 1. cit. n. 8.* & Garcia *cit. n. 238.* disertè docent *cit. Genuens. n. 5.* Vallent. *Lib. 3. tit. 5. n. 4.* Fagnanus *in c. Lteras 9. de Concess. præb. n. 3.* & alii, id desumens ex *c. 1. cit.* Rationem reddunt; quod ejusmodi Consuetudo; cum ad Ecclesiæ ministrorum & divini cultus diminutionem tendat, & sacris canonibus inimica sit, tanquam corruptela rejiciatur *c. 1. cit.*
204. Sed hic DD. sensus, etsi Curia Romanæ stylo & Juris Consuetudinarii principis consentaneus sit, & propterea longè & longissimi etiam temporis usu in-

troductæ consuetudinis vi tertium beneficium simplex in eadem Ecclesia obtineri Episcopali dispensatione non possit: damnare tamen, præsertim in provinciis ab Urbe valde remotis, nequaquam ausim, imò contra Fagnanum tutò prædicari posse, existimo doctrinam Navarri *Consil. 16. de Præbend. n. 3.* tertium ejusdem Ecclesiæ, sed Difforme beneficium, quando duo in ea obtenta ad congruam sustentationem sufficientia non sunt, conferendi potestatem Episcopis vi Consuetudinis immemoralis competere posse, asserentis. Quam ejus doctrinam cum Zerola *in Praxi Episcop. V. Conformitas & Lælio Zecch. de Republica, de Benef. n. 4.* non obscure approbat Laiman *cit. cap. 8. n. 7. in fine,* & mihi persuadet partim; quod *c. 1. cit.* textus, ejusmodi Consuetudinem tanquam corruptelam reprobans, de dignitatibus, personatibus, administrationibus & officiis: non de beneficiis simplicibus & ad sustentationem insufficientibus loquatur: partim verò; quod beneficiorum, ad congruam sustentationem insufficientium, tertium in eadem Ecclesia conferendi potestas Episcopis competere valeat Privilegiò Apostolicò, ut nemo facillè inficias ibit: Consuetudo autem & præscriptio

205. immemoralis vim habeant privilegii, à summo Pontifice specialiter concessi, *c. Super 26. V. Præerea de V. S. & l. Hoc jure 3. S. 4. ff. de Aqua quotid.* usque adeò; ut ipsa melior titulus nequeat allegari, Gonzalez *in Reg. 8. gloss. 33. n. 4.* & plures alii apud Barbosam *in c. Super cit. n. 7.*

Sextò, quin simul etiam obtineri 206. & retineri sine dispensatione possunt duo hujusmodi beneficia curata, si unum sit alteri accessorium, vg. Archidiaconatus aut Decanatus; cui accessorie unita est Ecclesia parochialis, *c. Super eo 6. in 6.*

Q

quia

quia talis non censetur habere duo beneficia; cum id, quod alteri accessorium est, per unionem cum illo sit suppressum & extinctum, & cura animarum illi imminens per vicarium, Rectori principali, scilicet Archidiacono vel Decano substitutum, exerceatur, *c. Extirpanda* 30. §. *Qui vero & c. Exposuisti* 33. Ita in *c. Super eo cit.* Francus n. 3. Laiman n. 1. Barbosa n. 7. Pirrhing ad hanc Rubric. n. 134. & Wagnereck in *c. cit.*

297. Septimo, duo beneficia Regularia, etiam ejusdem Ordinis ac monasterii, ab eodem simul obtineri & retineri non possunt, Jure id aperte prohibente, *c. Cum singula cit.* & *Clement. Unic. in fine de Suppl. neglig. aded;* ut cum beneficio etiam capella vel altare simul haberi nequeat: nisi eorum unum alteri sit unicum, Navarrus *Comment. 4. de Regular. n. 23.* Rodriguez *Tom. 1. Regular. q. 34. art. 1. & Sanchez Lib. 7. Moral. cap. 29. n. 78.*

208. Multo minus, quam in eodem, duo ejusmodi beneficia obtineri ab eodem simul possunt in monasteriis vel Ecclesiis diversis, *c. cit. V. Prohibemus;* quod, si quies ea in diversis simul obtineret, constitueretur sub diversa Obedientia & duobus Prælatibus subiceretur, contra decretum Concilii Lateranensis, *c. fin. de Relig. domib. relatum.*

209. Superest dubium, quis ad beneficiorum pluralitatem valeat dispensare. Et quidem, ex justa causa id posse Papam, exploratum & clarè proditum est, *c. De multa, c. Licet cit. c. Proposuit 4. de Concess. præb. verbis, Secundum plenitudinem potestatis de Jure possumus supra Jus dispensare, & Clement. 1. Ut lite pendent. & Praxi quotidiana receptum.* Intervenire tamen necesse est justam causam: cujusmodi est Necessitas Ecclesiæ,

vg. cum defunt idonei ministri in locis, in quibus Hæretici se intrudere nituntur. Eiusdem evidens Utilitas; ut quando unus solus etiam absens propter singularem autoritatem, prudentiam aut etiam potentiam Ecclesiæ magis profuturus judicatur: propter quam causam plures Episcopatus in Germania non raro conferuntur uni, quod ita res Catholica contra Hæreticos facilius defendenda judicatur. Prærogativa meritorum, ob quam cum Regum aliorumque Principum filiis, S. R. E. Cardinalibus, & doctrinâ rerumque usu præstantibus aut de Ecclesiâ bene meritis viris, eorumque liberis ad Ecclesiasticarum dignitatum pluralitatem dispensari à Sede Apostolica solet; juxta *c. De multa in fine ibi, Circa sublimes tamen & literatas personas: quæ majoribus sunt beneficiis honoranda, cum ratio postulaverit, per Sedem Apostolicam poterit dispensari;* quibus consonat *Extravag. cit. §. Nos itaque, Panormit. in c. De multa cit. n. 7. & Azor Institut. p. 2. lib. 6. cap. 12. q. 7.*

Hujusmodi aliæ similis justa causa si non interveniat, Azor *q. cit. Palao cit. §. 6. n. 26.* aliique existimant, invalidam esse dispensationem, utpote factam in Jure Naturali ac Divino, plurium stipendia persolvi unum duntaxat officium cum divini cultus diminutione præstanti, & Ecclesiam debitis ministris destitui, prohibenti: eamque ob causam beneficiatum, ejusmodi dispensatione ad pluralitatem non obstante, ad unius resignationem obligari, idem Azor expressè monet *q. 7. cit.* Quæ hæc de re Opinio, etsi omnino probabilis, non improbabile tamen etiam est, validam esse dispensationem, si officio alterius Prælatuæ vel beneficii annexo æquè per vicarium, quam Prælaturam aut beneficiatum ipsum satisfiat; quod tali

casu Naturalis ac Divini Juris obligatio cesset, juxta dicta Tit. 4. n. 12.

211. Dubium est, an in pluralitate dispensare valeat Episcopus. Certum est, dispensari ab eo posse in incompatibilitate, quando hæc statutò vel Consuetudine solum diocesana est introducta. In ea etiam, quæ communi Jure introducta est, casu, quò dispensationem exigit Necessitas aut evidens Utilitas, & ad Papam difficilis recursus est, dispensandi facultatem ei adstruunt plerique: qui tamen regulariter ad beneficia Jure illo incompatibilia dispensari posse, meritò negant, ducti arg. e. *Cum inferior* 16. de Majorit. & Obed. Glossa in c. Non po-

test 2. V. *Apostolica in 6.* & Azor cit. cap. 12. q. 6. Hoc tamen Jure non obstante, ex Consuetudine Episcopi Germaniæ dispensant ad duo beneficia simplicia, vg. ad duos canonicatus diversarum Ecclesiarum, non exigentes residentiam incompatibilem: uti etiam ad beneficium simplex retinendum cum curato; sic enim non infrequenter beneficia curata obtinent canonici Ecclesiarum Cathedralium, aut Collegiarum, quando eorum unum non sufficit ad congruam sustentationem, Azor cit. Lib. 6. cap. 11. q. 4. Garcias cap. 5. n. 369. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 188.

TITVLVS VI.

De Clerico Ægrotante vel Debilitato.

SUMMARIUM.

1. Beneficium ad Officium inhabili non confertur.	9. Et ipsi parochis &c. auferuntur in-
pse Ecclesie:
2. Non tamen auferuntur in eo canonicè instituto:	10. Saltem, si has plenè & absolutè jam fuerunt consecuti.
3. Qui etiam senex & infirmus illius percipit fructus,	11. Coadiutori assignanda est portio fru-
ctuum coadjuti,
4. Cum distributionibus, ante percipi solitis:	12. Vel de sustentatione ab Episcopo al-
liter providendum.
5. Licet infirmitas contracta sit propriè culpà.	13. Episcopis coadjutores aliquando dat
Papa vel Capitula, aliquando
ipsi assumunt,
6. Ei tamen dandus est Coadjutor.	14. Eòsque serè inferioribus assignant.
7. Neque, etiamsi perpetuò inhabiles sint, Episcopis,	15. Coadjutoria expirat morte vel ces-
sione coadjuti:
8. Prælati inferioribus,	16. Nisi à Papa data sit cum jure suc-
cessionis,

Q 2

17. Con-